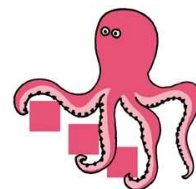

INSTRUKCE K PROVEDENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ MAPA ŠKOLY– Základní varianta

aneb

**jak postupovat, aby peníze, energie a čas, který věnujete projektu,
nebyly vyhozenou investicí**

Projekt dotazníkového šetření s názvem Mapa školy má za cíl zjistit, jakýma očima vidí školu všichni důležití aktéři školního života – žáci, rodiče, provozní zaměstnanci, učitelé a ředitel(ka). Výsledky projektu Vám poskytnou zajímavé a podnětné informace, které pomůžou hlavně vedení v další práci při zkvalitňování školy.

Jestliže se budete držet rad a doporučení shrnutých v následujících šesti bodech, vyhnete se zbytečným chybám, ušetříte spoustu času a hlavně dostanete výsledky, které co nejvíce odrážejí realitu na vaší škole.

Seznamte prosím s potřebnými částmi těchto instrukcí všechny učitele, kteří se na organizaci Mapy školy budou podílet.

Elektronickou verzi těchto instrukcí naleznete na www.scio.cz/mapainfo.

1. zkontrolujte obsah zásilky
2. správně vyplňte vstupní údaje
3. proveďte administraci tříd a editaci dotazníků
4. informujte, motivujte
5. realizujte
6. zachovávejte anonymitu všech respondentů (sběr dotazníků)
7. včas odešlete dotazníky k dalšímu zpracování

Na realizaci šetření má Vaše škola čas od 23. ledna do 17. února 2012 - pokud využíváte papírové dotazníky, nebo od 23. ledna do 29. února 2012 - pokud dotazníky budete vyplňovat elektronicky.

1. ZKONTROLUJTE OBSAH ZÁSILKY

V zásilce, kterou jsme Vám zaslali, by měly být všechny náležitosti potřebné k realizaci šetření. Jejich seznam je uveden na samostatném listu, který je součástí zásilky s materiály k šetření (stejně jako tyto instrukce). Při kompletování zásilky jsme vycházeli z údajů ve Vaší objednávce. Pokud se od jejího odeslání cokoli podstatného změnilo nebo se vyskytne jakákoli nejasnost, **neprodleně** nás kontaktujte na e-mailové adrese mapazs@scio.cz. Rádi Vám pomůžeme, poradíme, případně objednávku doplníme.

POZOR! Dotazníky nikdy nekopírujte! Kopírování nezachová proporce, tudíž je nebudeme schopni zpracovat. Takovéto dotazníky budou vyřazeny z vyhodnocení, čímž může dojít ke zkreslení výsledku šetření na Vaší škole. Kromě toho podléhá kopírování a jiné šíření všech našich materiálů autorským právům a je protizákonné.

2. SPRÁVNĚ VYPLŇTE VSTUPNÍ ÚDAJE

PAPÍROVÉ DOTAZNÍKY (papírová forma sběru dat)

Dotazníky pro všechny účastníky šetření obdržela škola v tištěné podobě. Předtím než je rozdáte jednotlivým respondentům, vyplňte záhlaví všech dotazníků – **opatřete razítkem školy s čitelnou adresou**. I když se může zdát, že „tak snadnou věc“ nemůže nikdo splést, nespolehejte na to. Chyba ve vyplněném záhlaví může způsobit, že se odpovědi v dotazníku přiřadí k jiné třídě, nebo je nebude možné vůbec vyhodnotit. Tyto chyby nelze zpětně odstranit!

POZOR! Záhlaví musí být vyplněno na obou stranách každého dotazníku. Dbejte na to, aby se označení třídy u žákovských a rodičovských dotazníků shodovalo. Všichni respondenti musí v záhlaví vyplnit kromě třídy také KÓD ŠKOLY.

ELEKTRONICKÉ DOTAZNÍKY (elektronická forma sběru dat)

Všichni respondenti vyplňují dotazníky elektronicky prostřednictvím internetu. Pro vyplnění musí každý znát přihlašovací adresu, přihlašovací jméno a heslo (**přihlašovací údaje jsou pro každou skupinu respondentů vygenerované v aplikaci ScioDat na stránce <http://testovani.scio.cz>**). Přihlašovací jméno je společné pro všechny respondenty a zní *mapaskoly*. Heslo se liší pro každou skupinu respondentů a je shodné vždy pro všechny žáky nebo rodiče jedné třídy. Společné přihlašovací heslo mají také všichni učitelé Vaší školy. Každá škola má na základě své objednávky omezený počet přístupů k elektronickým dotazníkům.

ELEKTRONICKÉ + PAPIROVÉ DOTAZNÍKY (kombinovaná forma sběru dat)

Učitelé a žáci 2. stupně vyplňují elektronické dotazníky, žáci 1. stupně, provozní zaměstnanci a rodiče vyplňují dotazníky v papírové podobě. Informace k oběma podobám dotazníků jsou uvedené výše.

Škola se může i v průběhu šetření rozhodnout a některým respondentům dotazníky zpřístupnit v online podobě. Hesla pro jednotlivé skupiny respondentů jsou v aplikaci ScioDat vygenerována všem školám bez ohledu na formu šetření.

3. PROVEĎTE ADMINISTRACI TŘÍD A EDITACI DOTAZNÍKŮ

kód uživatele

heslo

[zapomenuté heslo](#) [registrace](#)

PŘIHLÁSIT

Administrace dotazníkového šetření Mapa školy se provádí v aplikaci ScioDat na stránce <http://testovani.scio.cz>.

K přihlášení do aplikace potřebujete přístupové údaje (4 až 5 písmenný kód školy a heslo), které jsou určeny ředitelům škol a popř. správcům ScioDat (z řad učitelů), kteří administrují testování a dotazníková šetření.

Přístupové údaje školy jsou uvedeny na samostatném listě s přehledem objednaných materiálů, který je součástí zásilky s materiály k šetření, případně o ně můžete požádat emailem na mapazs@scio.cz.

Po přihlášení do ScioDat vstupte do sekce **DOTAZNÍKOVÁ ŠETŘENÍ**, kde je možné vyplnit ředitelský dotazník, prohlížet a editovat ostatní dotazníky a kde najdete přístupové údaje pro jednotlivé skupiny respondentů v případě elektronického sběru dat (dotazníky jsou on-line).

Dotazníková šetření

Dotazníky

Úprava dotazníků se školy týká pouze v případě, že zvolila elektronický nebo kombinovaný způsob šetření (s elektronickými dotazníky). Využíváte-li jen papírové dotazníky, přejděte k sekci *Pro ředitele*.

Pro základní variantu projektu jsou připraveny dotazníky se společnými otázkami pro každou skupinu respondentů. Odpovědi na tyto otázky jsou pak školám zpracovány ve srovnání s ostatními zapojenými školami. **Nově je možné elektronické dotazníky doplnit až 3 vlastními otázkami; cílem je umožnit vedení školy položit specifické otázky týkající se věci či problémů konkrétní školy.** Tyto vlastní otázky nebudou vyhodnoceny ve srovnání s ostatními zapojenými školami, ale výsledky budou k dispozici jen konkrétní škole.

Ředitelský dotazník se needituje. Před samotnou editací můžete využít metodologické pokyny a rady pro sestavování otázek, které jsou v aplikaci ke stažení.

Editovat elektronické dotazníky je možné pouze do okamžiku jejich zveřejnění. V případě, že jste již dotazníky upravili nebo je nechcete doplnit vlastními otázkami, potvrďte tlačítkem *zveřejnit* (ikona praporek). Dotazník je připraven k použití.

Dotazník si rovněž můžete prohlédnout nebo vytisknout (ikona tiskárna).

Úprava dotazníků

Chcete-li využít možnost položit vlastní otázky, zvolte u dotazníku, který se chystáte editovat, možnost *upravit*. Pro jasnou představu máte k dispozici přehled společných otázek, které nelze upravovat.

Nové otázky tvoříte pomocí odkazů:

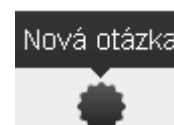
[Přidání volitelných otázek](#)

[Přidání vlastních otázek](#)

V případě, že se rozhodnete nové otázky vybírat z nabízeného seznamu, zvolte **Přidání volitelných otázek**. Otázky jsou pro snadnější orientaci členěny do témat/oblastí. U vybrané otázky zvolte *zařadit do dotazníku*.

Rozhodnete-li se klást otázky s vlastní formulací, pak zvolte odkaz **Přidání vlastních otázek** a následně tlačítko *Nová otázka*.

Uzavřené a polootevřené otázky vyžadují Vaši formulaci otázky a předem nadefinované možnosti odpovědí, jejichž počet si předem stanovíte:

Uzavřená otázka Polootevřená otázka Otevřená otázka

Zvolte text otázky

Jak často se Vaše dítě připravuje na výuku?

Zadejte možnosti otázky

Počet:

<input type="text" value="téměř denně"/>	<input type="button" value="Odebrat"/>
<input type="text" value="občas"/>	<input type="button" value="Odebrat"/>
<input type="text" value="vyjimečně"/>	<input type="button" value="Odebrat"/>
<input type="text" value="téměř nikdy"/>	<input type="button" value="Odebrat"/>
<input type="text" value="neumím posoudit"/>	<input type="button" value="Odebrat"/>

Po zadání čísla s počtem možných odpovědí (např. 5), zvolte tlačítko **Přidat možnosti** a odpovědi doplňte. Během editace můžete možnosti přidávat i odebrat.

Volbou nejnižšího a nejvyššího možného počtu odpovědí nastavíte, kolik jich může respondent vybrat, v ukázce (níže) vybírá pouze jednu z možných 5. Otázku uložte.

Zadejte nejnižší a nejvyšší možný počet odpovědí

nejnižší	<input type="text" value="1"/>
nejvyšší možný počet odpovědí	<input type="text" value="1"/>

U *polootevřené otázky* můžete vedle volby z nabízených možností navíc od respondenta požadovat i slovní vyjádření (např. bližší či jiné doplnění odpovědi).

V případě *otevřené otázky* zapisují respondenti při vyplňování odpovědi jen slovně do vyznačeného políčka v dotazníku.

Každá nově vytvořená otázka se Vám zobrazí v přehledu nových otázek a můžete ji poté zařadit do dotazníku.

V dotazníku je možné měnit u vlastních otázek jejich pořadí a také je mazat (ikony šipka a křížek).

Po dokončení editace dotazník *zveřejněte* (ikona praporek), jinak nebude pro respondenty dostupný. Po zveřejnění již nemůže být dotazník editován.

Dotazník je připraven k použití, můžete si jej rovněž prohlédnout nebo vytisknout (ikona tiskárna).

Pro ředitele

Zde naleznete vstup do *ředitelského dotazníku*, který je charakteristikou školy, údaje z dotazníku budou použity jako členící a analytická kritéria pro porovnávání se školami stejného referenčního rámce (podobné podmínky, velikost, poloha školy apod.)

Přístupy

Pro vyplnění elektronického dotazníku **musí škola předat všem účastníkům šetření informaci o přihlašovacích údajích**, bez kterých nelze dotazník vyplnit.

Vyplňování elektronických dotazníků probíhá na stránce <http://testovani.scio.cz>.

kód uživatele

Kód uživatele je pro všechny respondenty (mimo ředitele) totožný: *mapaskoly*.

heslo

[zapomenuté heslo](#) | [registrace](#)

PŘIHLÁSIT

Heslo respondenta je společné vždy pro jednu celou skupinu respondentů (např. rodiče 1. B třídy nebo žáky kvinty A či učitele ZŠ), čímž je zajištěna anonymita dat. Dotazníky lze vyplňovat

současně na více připojených počítačích.

V tabulce na kartě *Přístupy* máte přehled všech zapojených skupin respondentů, jejich přístupových hesel a současně máte možnost sledovat množství již vyplněných dotazníků z celkového počtu objednaných.

Hesla si můžete vytisknout.

Zde si můžete vytisknout přístupová hesla pro respondenty...

Elektronické dotazníky je také možné vytisknout a odpovědi [zadavatelé](#) [respondenti](#) respondentů posléze přepsat do elektronické verze. K přepisování dotazníků v tomto případě slouží funkce a přístupy **zadavatele** (pověřeného pracovníka školy) uvedené v tabulce pro každou skupinu respondentů. *Dbejte, abyste nezaměnili hesla pro respondenty (přímé vyplňování dotazníků např. žáky či rodiči) a zadavatele (jen v případě přepisování dotazníků).*

Vytisknout dotazníky si můžete v konkrétním potřebném množství z elektronické verze v sekci *Dotazníky*.

4. INFORMUJTE, MOTIVUJTE

Dříve, než požádáte respondenty o vyplnění dotazníků, doporučujeme, abyste je informovali o obsahu a smyslu celého šetření. Rodiče můžete informovat na rodičovských schůzkách nebo krátkým vysvětlujícím dopisem apod. Učitelé mohou tuto informaci dostat na pedagogické radě, žáci prostřednictvím svých třídních učitelů.

I krátké vysvětlení „proč dotazník vyplňovat“ může posílit motivaci k vyplnění a současně tak přispět k jeho větší návratnosti. Žáci, rodiče i učitelé by měli vědět, že vedení školy zajímá jejich názor, že je pro ně důležitý a že prostřednictvím dotazníků mají skvělou možnost vyjádřit se k různým stránkám života školy. Nikdo by neměl mít pocit, že výsledky šetření by mohly být vůči němu nebo nějaké skupině respondentů zneužity.

Silným motivačním prvkem pro všechny respondenty je informace o tom, jak a kdy budou seznámeni s výsledky projektu. Způsobů jejich zveřejnění je celá řada (např. informace na třídních schůzkách, informace prostřednictvím webových stránek školy, vyvěšením základních informací na nástěnce apod.), každá škola si volí konkrétní podobu zveřejnění sama.

V případě papírových dotazníků nezapomeňte rodičům, žákům, provozním zaměstnancům ani učitelům sdělit **kód školy**, aby ho mohli vyplnit na záhlaví dotazníků.

Používá-li škola papírové dotazníky, seznamte rodiče také se způsobem jejich sběru. Zachování anonymity respondentů je důležité pro důvěryhodnost projektu a vysokou návratnost dotazníků. O tom jak postupovat se více dozvíte v části 6 o zachování anonymity respondentů.

5. REALIZUJTE

Podle zvolené formy sběru dat budou některé nebo i všechny skupiny respondentů vyplňovat elektronický dotazník. Pro vyplnění elektronického dotazníku **musí škola předat účastníkům šetření informaci o přihlašovacích údajích**. Dotazníky lze vyplňovat současně na více připojených počítačích.

Pro vyplnění elektronického dotazníku musí každý respondent znát:

přihlašovací adresu: <http://testovani.scio.cz> – je společná pro všechny respondenty

kód uživatele: **mapaskoly** – je společný pro všechny respondenty

heslo : **tiskne se z administrace** – je specifické pro každou skupinu respondentů a třídu

Libovolná část respondentů může samozřejmě v případě potřeby využít papírové formy dotazníků. Škola je neobjednává předem, ale má možnost si je vytisknout v potřebném množství z elektronické verze v sekci *Dotazníky*. **Škola pak ale musí zajistit přepsání odpovědí do elektronické podoby; pro přepisování dat z dotazníků využije škola přístupů pro zadavatele.**

Realizujete-li šetření na více odloučených pracovištích a každé z nich chcete vyhodnotit zvlášť, nezapomeňte vyplnit také odpovídající **číslo budovy** (pracoviště), které jednotlivá pracoviště odliší.

DOTAZNÍK PRO RODIČE

Tištěné dotazníky můžete rodičům rozdat na třídních schůzkách, kde je případně mohou v rámci třídních schůzek ihned vyplnit, nebo je můžete poslat po jejich dětech. **Rámečky určené pro adresu školy Vám doporučujeme před rozdáním opatřit razítkem školy**. Nezapomeňte rodičům sdělit kód školy, který je nutné vyplnit v záhlaví dotazníků.

V případě elektronických dotazníků je důležité, aby každý rodič dostal informaci o přihlašovacích údajích. Tu mohou rodiče obdržet na třídních schůzkách nebo písemnou formou. Rodiče mohou dotazník vyplnit z jakéhokoli počítače připojeného na internet (z domova, z práce). Některé školy zorganizovaly šetření tak, že po třídních schůzkách zpřístupnily počítačové učebny rodičům, aby mohli dotazníky vyplnit.

Pokud mají rodiče ve škole více dětí, měli by dotazník vyplnit za každé dítě. Vždy s přihlašovacími údaji platnými pro odpovídající třídu.

DOTAZNÍK PRO ŽÁKA

U žáků doporučujeme, aby dotazníky vyplňovali ve škole. V případě elektronických dotazníků musí žáci znát přihlašovací údaje, které jsou stejné vždy pro jednu třídu.

Důležité je žáky upozornit, že v dotazníku neexistují správné ani špatné odpovědi, protože jde o vyjádření jejich vlastních názorů. Učitel by měl v průběhu vyplňování dotazníků působit ve třídě jen jako osoba, na kterou je možné se obrátit v případě, že žáci něčemu nerozumí apod. **Učitel**

by v žádném případě neměl žáky ovlivňovat, kontrolovat, kdo jak odpovídá, ani žákům nahlížet do dotazníků!

Čas na vyplnění dotazníků není omezen.

DOTAZNÍK PRO UČITELE

Realizace vyplňování učitelských dotazníků ponecháváme na škole a její dohodě s učiteli. Na tomto místě zdůrazňujeme, že sběr dotazníků by měl probíhat korektním způsobem; učitelé by neměli mít strach pravdivě dotazník vyplnit například jenom proto, že by jej povinně museli odevzdat přímo řediteli. Doporučené postupy k zajištění anonymity šetření jsou uvedeny níže.

DOTAZNÍK PRO ŘEDITELE

Pro všechny varianty projektu Mapa školy je připravena elektronická podoba ředitelského dotazníku, k vyplnění použije ředitel své přihlašovací údaje.

Ředitelský dotazník je v podstatě charakteristikou školy, údaje z dotazníku budou použity jako členicí a analytická kritéria pro porovnávání se školami stejného referenčního rámce (podobné podmínky, velikost, poloha školy apod.).

V případě, že vyplnění dotazníků v elektronické podobě řediteli z jakéhokoli důvodu nevyhovuje, je možné si tento dotazník vytisknout a vyznačit odpovědi přímo do něj. Takto vyplněný papírový dotazník nám škola odešle (spolu s ostatními dotazníky).

6. ZACHOVÁVEJTE ANONYMITU VŠECH RESPONDENTŮ (SBĚR DOTAZNÍKŮ)

PAPÍROVÉ DOTAZNÍKY

Po realizaci projektu škola zajistí sběr všech dotazníků. V případě žákovských a rodičovských dotazníků doporučujeme pro zachování anonymity a korektnosti sběr dotazníků třídním učitelem v jednu chvíli. Učitel by měl vybrané dotazníky (zvláště žákovské, zvláště rodičovské) ihned **vložit do obálky, tu přelepit přiloženou samolepkou a dva náhodně vybrané žáky ze třídy požádat o podpis přes tuto samolepku**. Druhou možností je vložení dotazníků do schránky důvěry.

Pro odevzdávání vyplněných učitelských dotazníků doporučujeme několik způsobů - schránku důvěry, odevzdání ve stejnou chvíli (např. při velké přestávce) apod.

Vědomí toho, že škola zachová skutečně korektní přístup k respondentům, ať jsou jejich názory na školu jakékoli, výrazně ovlivní návratnost dotazníků a platnost dat.

ELEKTRONICKÉ DOTAZNÍKY

Odpovědi respondentů, kteří vyplňují elektronický dotazník, se automaticky ukládají do databáze Scio. Při realizaci projektu ve škole (počítačové učebně) myslete na to, že učitel nemá kontrolovat, korigovat nebo jiným způsobem zasahovat do vyplňování dotazníků žáky.

V případě, že někteří respondenti budou vyplňovat vytištěný dotazník a škola následně zajistí přepsání odpovědí do elektronické podoby, dbejte prosím na korektnost při odevzdávání dotazníků. Vědomí toho, že škola zachová skutečně korektní přístup k respondentům, ať jsou jejich názory na školu jakékoli, výrazně ovlivní návratnost dotazníků a platnost dat.

JAK DÁLE PODPOŘIT DŮVĚRU ÚČASTNÍKŮ

1. Předejte, prosím, jak žákům a rodičům, tak učitelům adresu webové stránky www.scio.cz/mapainfo, na které naleznou informace o průběhu celého projektu.

2. Jestliže někteří z respondentů (týká se to hlavně rodičů) odmítnou dotazník vyplnit, respektujte prosím jejich rozhodnutí.
3. V případě, že nechtějí vyplnit pouze papírový dotazník, umožněte jim vyplnění dotazníku elektronického a předejte jim přístupové údaje (naleznete je v aplikaci ScioDat).
4. Učitel by v žádném případě neměl žáky ovlivňovat, kontrolovat, kdo jak odpovídá, ani žákům nahlížet do dotazníků!
5. Umožněte všem respondentům, aby se mohli k projektu vyjádřit v krátkém zpětnovazebním dotazníku (má jen 3 otázky). Účastníci šetření ho mohou vyplnit online na stránce <http://testovani.scio.cz>. Přístupové jméno je *mapaskoly*, heslo naleznete v aplikaci ScioDat na kartě *dotazníky* (je stejné pro všechny respondenty vaší školy). Přístupové údaje ke zpětnovazebnímu dotazníku předejte, prosím, všem účastníkům hned na začátku šetření.

7. VČAS ODEŠLETE DOTAZNÍKY K DALŠÍMU ZPRACOVÁNÍ

PAPÍROVÉ DOTAZNÍKY

Všechny vyplněné papírové dotazníky škola shromáždí a nejpozději **17. února 2012** odešle expresní poštou do společnosti Scio ke zpracování. Česká Pošta nabízí expresní služby EMS nebo obchodní balík, které zaručují doručení zásilky do druhého dne, přičemž je možné pohyb zásilky po celou dobu jejího doručování sledovat.

Dbejte prosím na to, aby od sebe byly při balení odděleny dotazníky jednotlivých skupin respondentů, tj. učitelů, provozních zaměstnanců, žáků 1. stupně, žáků 2. stupně, rodičů.

Dotazníky se zpracovávají strojově, proto je **nepřehýbejte ani nemačkejte** a odešlete je prosím v pevné obálce A4 nebo zabalené v **jednom** balíku tak, aby nedošlo k přeložení či jinému poškození, na adresu:

**Scio
Mapa ZŠ
Pobřežní 34
186 00 Praha 8**

ELEKTRONICKÉ DOTAZNÍKY

Posledním termínem pro vyplňování elektronických dotazníků je **29. únor 2012**. Po vyplnění dotazníků stačí kliknout na tlačítko „Odeslat dotazník“. V případě, že se ve vyplněném dotazníku vyskytne formální chyba (např. respondent přeskočil otázku), objeví se na obrazovce upozornění a respondent může danou otázku znovu vyplnit.

Jelikož se odpovědi automaticky ukládají do databáze Scio, škola nám nic neposílá.

Přejeme Vám hladký průběh celého šetření!